

ธรรมนูญสุขภาพ เขตปทุมวัน

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2568

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ឧទ្ទេសក៍សុខភាព

ខេត្តព្រះវិហារ

ឆ.ស. ២០២៤

ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน พ.ศ. 2568

บรรณาธิการอำนวยการ : กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขตปทุมวัน

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

กองบรรณาธิการ : ศูนย์วิชาการสุขภาวะเขตเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สำนักนโยบายสาธารณะเขตเมือง (สช.ม.)

สำนักสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ (สำนัก 7) สสส.

ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตปทุมวัน

ศูนย์บริการสาธารณสุข 16 ลุมพินี

ศูนย์บริการสาธารณสุข 5 จุฬาลงกรณ์

เขียน/เรียบเรียง : ปรีชา เทียมปัญญา

อรรถัย พลหงษ์

ศิริภา คำลอย

กมลลักษณ์ สิงห์ป่อง

เอนก เทียนบุชา

ชลธิชา สุพรรณาลัย

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

สนับสนุนการจัดพิมพ์ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2569 จำนวน 500 เล่ม

พิมพ์ที่ : ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน

คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมวด 5 กำหนดให้มี “ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ” เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศ โดยระบุให้ภาคีในระดับพื้นที่สามารถจัดทำ “ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่” เพื่อเป็นเครื่องมือและกลไกกำกับดูแลสุขภาวะของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ/วิชาชีพ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ภายใต้ศักยภาพและบริบทของพื้นที่บนหลักการ การมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเอง ประกอบกับการประกาศใช้ “ธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563” ภายใต้แนวคิดสำคัญ คือ การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ ความเป็นธรรมในระบบสุขภาพ การลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีโดยมุ่งหวังให้เกิดสุขภาพ ในทุกมิติ ทั้งกาย จิต ปัญญา และสังคม แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครทุกกลุ่มวัย

ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวันฉบับนี้ เกิดจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) สำนักงานนโยบายสาธารณะเขตเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สำนักงานเขตปทุมวัน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และที่สำคัญที่สุดคือ พลังของประชาชนในเขตปทุมวัน ที่ได้มาร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำหนดปัญหา และมองภาพอนาคตร่วมกัน ตลอดกระบวนการจัดทำ มีการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสถานการณ์สุขภาพ ข้อมูล

ประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการมีส่วนร่วม ของประชาชน ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและเวทีสาธารณะ ข้อมูลทั้งหมดนี้จึงถูกนำมาสรุปและกำหนดเป็นข้อตกลงร่วมที่ทุกภาคส่วนในเขตปทุมวันยอมรับและพร้อมที่จะขับเคลื่อนไปด้วยกัน

ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน จึงเป็นเจตจำนง ข้อตกลง และพันธะร่วมกันของภาคี เครือข่ายทุกภาคส่วนในเขตปทุมวันทั้งชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยราชการต่างๆ ที่มุ่งหวังให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่สุขภาวะที่ดีของชุมชนที่สอดคล้องกับ

- “Good health and Well-being” ถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 17 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่สหประชาชาติร่วมกันกำหนดขึ้นเป็นวาระการพัฒนาระดับโลกที่ต้องบรรลุให้ได้ภายในปี 2030 ซึ่งประเด็นนี้จัดอยู่เพื่อส่งเสริม “ชีวิตที่มีสุขภาพดีและสุขภาวะของทุกคนในทุกช่วงวัย” หรือ “สร้างหลักประกันการมีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในช่วงวัย”

- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้มั่นคง ประชาชนมีความสุข

- ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 ที่มุ่งสู่ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

- วิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร ที่มุ่งสู่การเป็น “กรุงเทพฯ เมืองน่าอยู่สำหรับทุกคน” ขับเคลื่อนผ่าน นโยบายกรุงเทพฯ 9 ดี คือ ปลอดภัยดี เดินทางดี สุขภาพดี สร้างสรรค์ดี สิ่งแวดล้อมดี บริหารจัดการดี เรียนดี โครงสร้างดี และเศรษฐกิจดี

- วิสัยทัศน์เขตปทุมวัน “สำนักงานเขตปทุมวัน เป็นสำนักงานเขตชั้นนำของกรุงเทพมหานคร ที่มีการบริหารจัดการที่ทันสมัย ประชาชนมีส่วนร่วม”

- มติสมัชชากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2567 ประกาศให้มีการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขต ให้ครบ 50 เขต ภายในปี พ.ศ. 2569 ซึ่งจะเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาระบบสุขภาพพื้นที่

ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน ได้รับความเห็นชอบโดยฉันทมติในการประชุมสมัชชาสุขภาพเขตปทุมวัน เมื่อวันที่ 28 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 แล้วจึงขอประกาศให้ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน หายประกาศนี้

เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2568

ผู้อำนวยการเขตปทุมวัน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
หมวดที่ 2 ที่มาของธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน	5
หมวดที่ 3 นิยามศัพท์	9
หมวดที่ 4 การจัดการปัญหาประชากรในชุมชนแออัด ปัญหายาเสพติด คนเร่ร่อน ประชากรแฝง และปัญหาของเด็กและเยาวชน	19
หมวดที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน	20
หมวดที่ 6 การส่งเสริมและดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชน	21
หมวดที่ 7 การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ	23
หมวดที่ 8 การส่งเสริมการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย/เด็กวัยเรียน/ เยาวชนและประชาชนในชุมชน	24
หมวดที่ 9 การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน	25
ภาคผนวก	27

ข้อมูลพื้นที่เขตปทุมวัน

เขตปทุมวัน ย้อนหลังไปประมาณสองร้อยปีก่อน ท้องที่เขตปทุมวัน มีลักษณะเป็นทุ่งนา มีสภาพ เป็นชนบทชานเมือง การไปมาหาสู่ใช้เส้นทางคมนาคมเพียงทางเดียว คือ ทางเรือ โดยมีคลองแสนแสบ เป็นเส้นทางคมนาคมเชื่อมกับคลองผดุงกรุงเกษม

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้เสด็จทอดพระเนตรบริเวณนี้ พระองค์ทรงเห็นว่าบริเวณคลองแสนแสบ ด้านทิศตะวันออกซึ่งเป็นเขตนาหลวง มีบัวพันธุ์ไทย ขึ้นตามหนองบึงอยู่มาก จึงมีพระราชประสงค์จัดทำเป็นสระบัวชานกรุงขึ้นไว้สำหรับเป็นที่ประทับพักผ่อน ได้ทรงนิมนต์พระสงฆ์มารับบิณฑบาตโดยสม่ำเสมอ

ครั้นใน พ.ศ. 2457 กรมพระนครบาลได้ประกาศจัดตั้งอำเภอปทุมวันขึ้น โดยในระยะแรกได้ใช้ ที่ว่าการอำเภอสามแยก (ซึ่งตั้งอยู่มุมถนนทรงวาด) เป็นที่ทำการ เมื่อ พ.ศ. 2459 จึงได้จัดตั้งที่ว่าการอำเภอ ปทุมวันขึ้น และมีที่ทำการอยู่มุมสี่แยกปทุมวัน เนื่องจากกระตือรือร้นของความเจริญเติบโตของอำเภอปทุมวัน อยู่ในระดับสูง ประชาชนหลั่งไหลอพยพเข้ามาประกอบการค้าและทำมาหากิน ในท้องที่ปทุมวันมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านการจราจร ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประกอบกับอาคารของที่ว่าการอำเภอปทุมวันเดิมนั้น อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมและคับแคบ ประชาชนติดต่อราชการไม่สะดวก

ในปี พ.ศ. 2506 จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาอยู่ในที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ สำนักงาน เขตปทุมวัน ตั้งอยู่เลขที่ 216/1 ซอยจุฬาลงกรณ์ 5 ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

พื้นที่การปกครอง

พื้นที่เขตปทุมวัน เป็นสังคมเขตเมือง มีเนื้อที่ประมาณ 8.369 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

1. ทิศเหนือ ติดต่อกับ ท้องที่เขตราชเทวี
มีคลองแสนแสบเป็นแนวเขต
2. ทิศใต้ ติดต่อกับ ท้องที่เขตบางรักและเขตสาทร
มีถนนพระรามที่ 4 เป็นแนวเขต
3. ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ท้องที่เขตคลองเตยและเขตวัฒนา
มีทางรถไฟชองนนทบุรีเป็นแนวเขต
4. ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ท้องที่เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
มีคลองผดุงกรุงเกษมเป็นแนวเขต

เขตปทุมวันแบ่งเขตการปกครองเป็น 4 แขวง
มีแนวเขตติดต่อ ดังนี้

1. แขวงรองเมือง
2. แขวงวังใหม่
3. แขวงปทุมวัน
4. แขวงลุมพินี

ชุมชน จำนวน 17 ชุมชน ดังนี้

1. ชุมชนวัดบรมนิวาส	10. ชุมชนซอยโปโล
2. ชุมชนบ้านครัวใต้	11. ชุมชนซอยพระเจน
3. ชุมชนชาวซูชิพ	12. ชุมชนเคหะชุมชนบ่อนไก่
4. ชุมชนวัดสามง่าม	13. ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่
5. ชุมชนวัดชัยมงคล	14. ชุมชนแฟลตการรถไฟ
6. ชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม	15. ชุมชนวัดดวงแข
7. ชุมชนตรอกสลักหิน	16. ชุมชนจรัสเมือง
8. ชุมชนแฟลต สน.ปทุมวัน	17. ชุมชนริมคลองนางหงส์
9. ชุมชนซอยร่วมฤดี	

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

สภาพปัจจุบันของปทุมวัน ไม่ได้อยู่ในสมัยเท่านั้น หากก้าวล้ำไปทั้งในด้านการศึกษา แฟชั่นเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย วิทยาการอันล้ำยุค สิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้ทุกวันในเขตปทุมวัน เพราะนอกจากจะมีมหาวิทยาลัย แหล่งผลิตบัณฑิตทุกสาขา ยังมีห้างสรรพสินค้าพร้อมใจเปิดประชันกันทุกหัวมุมถนน ทั้งย่านราชประสงค์อันเก่าแก่ ก่อนจะขยายมาทางสยามสแควร์ ฯลฯ

ปัจจุบันเขตปทุมวัน จัดเป็นพื้นที่ธุรกิจที่สำคัญ สามารถบอกชี้แจงของเมืองหลวงได้ มีการสานต่อด้วยชีวิตของคนสาวหนุ่มยุคปัจจุบันต่อไปอย่างไม่รู้จบ

ศาสนสถาน

1. วัด จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร วัดดวงแข วัดขำนิหัตถการ วัดสระบัว วัดชัยมงคล
2. มัสยิด จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ มัสยิดอินโดนีเซีย
3. โบสถ์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โบสถ์มหาไถ่

ตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ภายในเขตปทุมวัน ประชาคม องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมผลักดันให้เกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาพื้นที่เขตให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากที่สุด และพัฒนาให้ทันตามยุคของการเปลี่ยนแปลงในโลกของเทคโนโลยีปัจจุบัน

สุขภาพดี คือสิ่งที่ทุกคนปรารถนา สุขภาพจะดีได้นั้นเกิดจากความเอาใจใส่ในสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ บางเรื่องต้องอาศัยคนรอบข้าง และบางเรื่องต้องอาศัยความร่วมมือของผู้คนในสังคมในการช่วยกันค้นคว้าหาสาเหตุ เสนอทางออก และร่วมทำบทบาทของตนเพื่อแก้ปัญหา ในทิศทางเดียวกัน ปัญหาสุขภาพจึงไม่ใช่แค่เรื่องเจ็บป่วย แต่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดสุขภาพ” อีกด้วย

การสร้างความแข็งแกร่งของระบบสุขภาพไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบสุขภาพของไทย เพื่อออกแบบกลไกให้สนับสนุนการฟื้นคืนตอบสนอง และก้าวเดิน ไปข้างหน้าอย่างมั่นคง มุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ “ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม” **ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 3** จึงได้ถูกกำหนดขึ้นและประกาศใช้ มีสถานะตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศ ภายใต้ระบบสุขภาพที่มองในทุกมิติ คือ กาย จิต ปัญญา และ สังคม ซึ่งประกอบไปด้วยทั้งการบริการสุขภาพ และ การสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการจัดการปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพนั้น ในแต่ละส่วนต้องมีการดำเนินการเชิงยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ (effectiveness) มีประสิทธิภาพ (efficiency) และ เป็นธรรม (equity) ด้วยการมีการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดีหรือมีธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี และการ

ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในทุกกลุ่มวัยและทุกระดับ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ คือ “ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม”

ด้วยศักยภาพและต้นทุนของกรุงเทพมหานคร ที่มีทั้งกลไกสานพลังความร่วมมือในระดับจังหวัด และเขตพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต ประกอบกับมีกลไก สนับสนุนการขับเคลื่อนที่มุ่งไปสู่การสร้างสุขภาพดีของประชาชน คือ คณะกรรมการกองทุน หลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร และคณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเขต หากทำให้กลไกและเครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้มีการหนุนเสริมซึ่งกันและกันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชนเขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน จึงสนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพในระดับเขต โดยใช้กระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพเป็นเครื่องมือในการเปิดพื้นที่กลางให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาทร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาสุขภาพที่พึงประสงค์ สร้างนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่และสร้างนวัตกรรมในการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีของประชาชนในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครต่อไป

การยกร่างและแก้ไขธรรมนูญสุขภาพ

1. จัดตั้งคณะกรรมการยกร่างและแก้ไขธรรมนูญสุขภาพเขต ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้แทนภาคประชาชน มาจากผู้แทนระดับชุมชน และเครือข่ายผู้นำชุมชน ที่ครอบคลุมมากกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่

1.2 ตัวแทนภาควิชาการ มาจากนักวิชาการในสถาบันการศึกษาที่อยู่ในรัศมี ไม่เกิน 300 กิโลเมตร หรืออยู่ในรัศมีที่เหมาะสม

1.3 ตัวแทนศูนย์บริการสาธารณสุข

1.4 ตัวแทนคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต (พช.)

1.5 ตัวแทนจากภาคส่วนอื่น ๆ ตามข้อเสนอแนะของกรรมการลำดับที่ 1-4 เสนอรายชื่อ

2. ดำเนินการยกร่างหรือแก้ไขธรรมนูญสุขภาพ โดยใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพ เฉพาะพื้นที่เขต ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างระบบกลไกยกร่างหรือแก้ไขธรรมนูญสุขภาพ

2.2 ขั้นตอนการยกร่างหรือร่างฉบับปรับปรุงธรรมนูญสุขภาพ ปี พ.ศ. 2568

2.3 ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือการทำประชาพิจารณ์

2.4 ขั้นตอนการประกาศใช้และการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ

3. การใช้ธรรมนูญสุขภาพมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดมาตรการทางสังคม โดยธรรมนูญสุขภาพฉบับนี้ ประกอบด้วย 8 หมวด ได้แก่

1) ข้อมูลทั่วไป

2) ที่มาของธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน

3) การจัดการปัญหาประชากรในชุมชนแออัด ปัญหายาเสพติด คนเร่ร่อน ประชากรแฝง และปัญหาของเด็กและเยาวชน

4) การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

5) การส่งเสริมและดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชน

6) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ

7) การส่งเสริมการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย/เด็กวัยเรียน/เยาวชน และประชาชนในชุมชน

8) การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน

การเข้าถึงบริการสุขภาพ หมายถึง ความสามารถของประชาชน ในการได้รับบริการด้านสุขภาพที่จำเป็นอย่างทั่วถึง เท่าเทียม สะดวก ปลอดภัย และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละบุคคล โดยครอบคลุมทั้งบริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพ

การคัดกรองสุขภาพ หมายถึง กระบวนการตรวจหรือประเมินเบื้องต้น เพื่อค้นหาความเสี่ยงหรือความผิดปกติทางสุขภาพก่อนเกิดโรคหรือก่อนที่โรค จะรุนแรง เช่น การตรวจความดันโลหิต การตรวจระดับน้ำตาลในเลือด และการ ประเมินสุขภาพจิต

การจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ หมายถึง การวางแผน ป้องกัน ลด หรือควบคุมปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง หมายถึง การดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อม ในเขตเมืองให้สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อสุขภาวะของประชาชน เช่น การจัดการขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ และพื้นที่สีเขียว

การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม หมายถึง แนวทางการดูแลสุขภาพที่คำนึง ถึงมิติทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญาอย่างเชื่อมโยงกัน เพื่อให้บุคคล มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างสมดุล

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้ามาร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมติดตามประเมินผล การพัฒนาชุมชนหรือการดำเนินนโยบายสาธารณะ

การส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง กระบวนการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถควบคุมและพัฒนาสุขภาพของตนเองได้ดีขึ้น ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การสร้างเสริมสุขภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมหรือมาตรการ ที่ช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพะที่ดี ลดปัจจัยเสี่ยง และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

การสื่อสารสุขภาพ หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ หรือคำแนะนำด้านสุขภาพให้ประชาชนเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ หมายถึง กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ และคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชนจากนโยบาย โครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนดำเนินการหรือระหว่างดำเนินการ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบเชิงลบ และส่งเสริมผลกระทบเชิงบวกต่อสุขภาพ

การแพทย์ปฐมภูมิ หมายถึง ระบบบริการสุขภาพด่านแรกที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ใกล้บ้าน ใกล้ชุมชน และมีความต่อเนื่องในการดูแลสุขภาพ

ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือใช้หรือวัสดุที่ไม่ต้องการแล้วจากกิจกรรมของประชาชน บ้านเรือน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการจัดเก็บ คัดแยก และกำจัดอย่างเหมาะสม

ขยะติดเชื้อ หมายถึง ขยะที่ปนเปื้อนเชื้อโรคหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น หน้ากากอนามัยใช้แล้ว เข็มฉีดยา และวัสดุทางการแพทย์

เขตปทุมวัน หมายถึง หนึ่งใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การศึกษา การค้า การท่องเที่ยว และการคมนาคมที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร

ความปลอดภัยทางสุขภาพ หมายถึง สภาวะที่ประชาชนได้รับการปกป้องจากปัจจัยเสี่ยง ภัยคุกคาม หรือสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ

ความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ หมายถึง ความแตกต่างในการเข้าถึงบริการสุขภาพ คุณภาพชีวิต หรือผลลัพธ์ทางสุขภาพของประชาชนแต่ละกลุ่ม อันเกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือโอกาสในการเข้าถึงบริการ

คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

คลองแสนแสบ หมายถึง คลองสายสำคัญของกรุงเทพมหานครที่เป็นแนวเขตด้านเหนือของเขตปทุมวัน และเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน

คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ หมายถึง กลไกความร่วมมือของหน่วยงาน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพในระดับพื้นที่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน มีบทบาทสำคัญด้านการศึกษา วิชาการ วิจัย และบริการสังคม รวมถึงการพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ชุมชนเมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มีความหลากหลายด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีการใช้ทรัพยากรหรือโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน

ชุมชนแออัด หมายถึง พื้นที่อยู่อาศัยที่มีประชากรหนาแน่น สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม หรือขาดสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดิจิทัลสุขภาพ หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดูแลสุขภาพ เช่น ระบบเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชันสุขภาพ และบริการแพทย์ทางไกล

ต้นทุนทางสังคม หมายถึง ทรัพยากร บุคคล ความสัมพันธ์ หรือศักยภาพของชุมชนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน

ทางเท้า หมายถึง พื้นที่สำหรับการเดินเท้าของประชาชน ซึ่งควรมีความปลอดภัย สะดวก และเอื้อต่อการเข้าถึงของคนทุกกลุ่ม

ธรรมนูญสุขภาพ หมายถึง ข้อตกลงร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวทาง กติกา หรือเป้าหมายในการสร้างสุขภาวะที่ดีของชุมชน

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ หมายถึง กรอบแนวทางด้านสุขภาพของประเทศที่กำหนดหลักการ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาระบบสุขภาพไทย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ หมายถึง แนวทาง มาตรการ หรือแผนงานที่ภาครัฐหรือภาคส่วนต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

นวัตกรรมสุขภาพ หมายถึง แนวคิด วิธีการ เทคโนโลยี หรือรูปแบบบริการใหม่ที่จะพัฒนาระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

บริบทพื้นที่ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของพื้นที่ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของประชาชน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสุขภาพและการดำเนินงานในพื้นที่

บริการสาธารณสุข หมายถึง บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลฟื้นฟูสุขภาพ และคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพที่จัดให้แก่ประชาชน

ประชากรแฝง หมายถึง บุคคลที่เข้ามาอาศัย ทำงาน หรือใช้ชีวิตในพื้นที่ชั่วคราวหรือประจำ แต่ไม่มีทะเบียนบ้านอยู่ในพื้นที่นั้น เช่น นักเรียน นักศึกษา พนักงานออฟฟิศ และแรงงานต่างถิ่น

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชน เช่น รายได้ การศึกษา อาชีพ สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขภาพ และการเข้าถึงบริการสุขภาพ

พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ที่มีต้นไม้หรือพืชพรรณ เช่น สวนสาธารณะ สวนหย่อม หรือพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งช่วยส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ตามกฎหมาย ผู้สูงอายุของประเทศไทย

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมายถึง กฎหมายที่กำหนดหลักการและกลไกการพัฒนาาระบบสุขภาพของประเทศไทย โดยส่งเสริมสิทธิ ด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการจัดทำธรรมนูญสุขภาพ

พหุวัฒนธรรม หมายถึง การอยู่ร่วมกันของประชาชนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา หรือวัฒนธรรม โดยเคารพความแตกต่างและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงาน องค์กร หรือกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

มลพิษทางอากาศ หมายถึง สภาวะที่อากาศมีสารปนเปื้อน เช่น ฝุ่นละออง คาร์บอน หรือก๊าซพิษ ในระดับที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อม

มลพิษทางเสียง หมายถึง เสียงที่ดังเกินมาตรฐานหรือรบกวนการดำรงชีวิต ซึ่งอาจส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของประชาชน

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 หมายถึง กรอบการพัฒนาประเทศ ระยะยาวของประเทศไทยที่กำหนดทิศทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมถึง ด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิต

ระบบสุขภาพ หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ของบุคคล องค์กร ทรัพยากร และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพของประชาชน

รถไฟฟ้า หมายถึง ระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตเมือง ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการเดินทางของประชาชนในเขตปทุมวันและกรุงเทพมหานคร

สภาพแวดล้อมเอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจที่ช่วยสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

สวนลุมพินี หมายถึง สวนสาธารณะขนาดใหญ่ในพื้นที่ใกล้เขตปทุมวัน ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อน ออกกำลังกาย และจัดกิจกรรมสาธารณะของประชาชน

สมัชชาสุขภาพ หมายถึง กระบวนการหรือเวทีสาธารณะที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอปัญหา และกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสุขภาพ

สำนักงานเขตปทุมวัน หมายถึง หน่วยงานราชการของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่บริหารจัดการ ดูแล และให้บริการประชาชนในพื้นที่เขตปทุมวัน

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ หมายถึง หน่วยงานของรัฐ ที่ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การขับเคลื่อน สมัชชาสุขภาพ และการจัดทำธรรมนูญสุขภาพ

สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะทางจิตใจและอารมณ์ที่บุคคลสามารถปรับตัวรับมือกับปัญหา และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

สุขภาพ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา ไม่ใช่เพียงการปราศจากโรคหรือความพิการ

สภาวะชุมชน หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชน ทั้งด้านสุขภาพ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ทางสังคม

สภาวะเมือง หมายถึง สภาวะของเมืองที่เอื้อต่อการมีสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การคมนาคม ความปลอดภัย และการเข้าถึงบริการพื้นฐาน

อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการและควบคุมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชน เช่น น้ำสะอาด อาหารปลอดภัย การกำจัดขยะ และการควบคุมมลพิษ

อาสาสมัครสาธารณสุข หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลืองานด้านสุขภาพในชุมชน โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขและประชาชน

แขวงวังใหม่ หมายถึง แขวงหนึ่งในเขตปทุมวัน ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ และชุมชนสำคัญหลายแห่ง

แขวงลุมพินี หมายถึง แขวงในเขตปทุมวันที่เป็นศูนย์กลางธุรกิจ โรงแรม สถานทูต และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของกรุงเทพมหานคร

แขวงปทุมวัน หมายถึง แขวงที่เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรม การท่องเที่ยว และแหล่งค้าปลีกสำคัญของกรุงเทพมหานคร

แขวงรองเมือง หมายถึง แขวงในเขตปทุมวันที่มีทั้งพื้นที่ชุมชน ที่อยู่อาศัย และสถานประกอบการเชิงพาณิชย์

สามย่าน หมายถึง พื้นที่สำคัญในเขตปทุมวันที่มีความโดดเด่นด้าน การศึกษา พาณิชยกรรม อาหาร และที่อยู่อาศัยของประชาชนหลากหลายกลุ่ม

สยาม หมายถึง พื้นที่ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และ กิจกรรมของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน

ราชประสงค์ หมายถึง ย่านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวสำคัญของ กรุงเทพมหานครที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตปทุมวัน มีศูนย์การค้า โรงแรม และแหล่งงาน จำนวนมาก

ถนนพระรามที่ 1 หมายถึง ถนนสายสำคัญในเขตปทุมวันที่เชื่อมต่อพื้นที่ เศรษฐกิจ การศึกษา และการคมนาคมหลายแห่ง

ถนนพระรามที่ 4 หมายถึง ถนนสายหลักที่เป็นแนวเขตด้านใต้ ของเขตปทุมวัน และเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญของกรุงเทพมหานคร

ศูนย์การค้า หมายถึง สถานที่ประกอบธุรกิจค้าปลีกและบริการขนาดใหญ่ ที่เป็นแหล่งรวมผู้คนจำนวนมาก ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจ วิถีชีวิต และสุขภาวะของ ประชาชนในเขตปทุมวัน

พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีการรวมตัวของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการอย่างหนาแน่น ซึ่งส่งผล ต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตและสุขภาพของประชาชน

แรงงานนอกระบบ หมายถึง กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ทำงานที่ไม่ได้อยู่ในระบบการจ้างงานตามกฎหมายแรงงาน เช่น พ่อค้าแม่ค้า คนขับรถรับจ้าง และผู้รับจ้างทั่วไป

ประชากรกลางวัน หมายถึง จำนวนประชาชนที่เดินทางเข้ามาทำงาน เรียนหนังสือ หรือใช้บริการในพื้นที่เขตปทุมวันในช่วงเวลากลางวัน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าประชากรตามทะเบียนบ้าน

การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ หมายถึง กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ และคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชนจากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบเชิงลบ และส่งเสริมผลกระทบเชิงบวกต่อสุขภาพ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกันในการพัฒนาอย่างเหมาะสม และยั่งยืนและเป็นกลไกสำคัญตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ที่มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงสุขภาพของประชาชนควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

การจัดการปัญหาประชากรในชุมชนแออัด ปัญหายาเสพติด คนเร่ร่อน ประชากรแฝง และปัญหาของเด็กและเยาวชน

ภาพอันพึงประสงค์

1. จัดระเบียบการอยู่อาศัยในชุมชน ไม่มีคนเร่ร่อนในชุมชน สังคมเข้มแข็ง ห่างไกลยาเสพติด
2. เด็กปฐมวัย/เด็ก/เยาวชนเรียนหนังสือ เล่นกีฬา เล่นดนตรี มีบุคลิกภาพที่ดี ไม่มีการทะเลาะวิวาท

มาตรการ

1. ต้องการให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่าง ๆ มาช่วยจัดการขั้นเด็ดขาดในการจัดการปัญหา ยาเสพติด
2. มีการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ตรวจ จับ ปราบปรามยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอย่างจริงจัง
3. ดำเนินการสำรวจประชากรแฝงและคนเร่ร่อน รวมทั้งประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาที่อยู่ให้
4. ชุมชนร่วมกันปรับปรุงพื้นที่รกร้างให้เป็นพื้นที่กิจกรรมหรือเสริมทักษะ เล่นกีฬา เล่นดนตรีให้กับเด็กปฐมวัย/เด็ก/เยาวชน จัดกิจกรรมให้ความรู้ การฝึกอบรม และการแก้ไขปัญหาของวัยรุ่น
5. พ่อแม่และครอบครัว (ครอบครัว 3 วัย) มีการพูดคุยกัน ให้คำปรึกษาหารือร่วมกัน
6. ชุมชนจัดกิจกรรมกลุ่มครอบครัว ให้ครอบครัวได้มีพื้นที่และทำกิจกรรมร่วมกัน

ภาพอันพึงประสงค์

1. คนในชุมชนมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย มีหนี้สินที่ลดลง ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
2. การพัฒนาตลาดในชุมชนให้เป็นเส้นทางแห่งการท่องเที่ยว (เยี่ยมชม ชิมอาหารปลอดภัย)
3. เพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าชุมชน และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

มาตรการ

1. สำรวจคนว่างงานในชุมชน และแนะนำอาชีพที่เหมาะสม จัดอบรมวิชาชีพเพื่อให้เกิดอาชีพและรายได้
2. รวมกลุ่มสร้างความเข้าใจ นโยบายด้านผลประโยชน์ร่วมกัน และรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอาชีพในชุมชน มีแหล่งเงินทุนในการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพให้ชุมชน
3. จัดตั้งกลุ่มออมสวัสดิการในชุมชน เพื่อเสริมสร้างการออมเงิน ส่งเสริมการเก็บออมเงินไว้ในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง
4. การเสริมสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมงานแฟร์ งานอีเว้นท์ ที่เอื้อต่อคนในชุมชนให้ขายของเพื่อสร้างอาชีพและรายได้

ภาพอันพึงประสงค์

1. คนในชุมชนมีสุขภาพดี ปลอดภัยจากโรคเรื้อรังต่าง ๆ
2. คนในชุมชนปลอดภัยจากโรคไข้เลือดออกและโรคอุบัติใหม่ที่จะเกิดขึ้น
3. มีระบบดูแลผู้สูงอายุ มีเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากทางราชการเข้าดูแลผู้สูงอายุและช่วยเหลือผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง และติดสังคม อย่างทั่วถึง
4. คนในชุมชนมีความรู้เรื่องโภชนาการ การออกกำลังกาย และเข้าถึงสิทธิการรักษาพยาบาล

มาตรการ

1. จัดหาสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน ส่งเสริมการออกกำลังกายภายในชุมชนที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย เช่น มีการจัดกิจกรรมแอโรบิคแดนซ์ให้ประชาชนในชุมชนได้เต้นออกกำลังกาย
2. รณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย โดยการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง และมีการฉีดพ่นหมอกควันเพื่อกำจัดยุง และรู้ทันโรคอุบัติใหม่
3. จัดหาพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุ ให้มีลานออกกำลังกายแบบเบา ๆ และส่งเสริมกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์เพิ่มสมรรถนะทางร่างกายให้กับผู้ป่วยติดเตียงได้พัฒนาร่างกายให้แข็งแรงขึ้น

4. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานเข้าดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการและช่วยเหลือผู้ป่วยติดบ้านและติดเตียง

5. ประสานหน่วยงานอบรมให้ความรู้เรื่องอาหาร โภชนาการและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรคที่เกี่ยวข้องกับ NCDs (3อ 2ส) และให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในพื้นที่

ภาพอันพึงประสงค์

1. คนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจพัฒนาชุมชน มีการคัดแยกขยะ ทุกครัวเรือน บ้านเรือนดูสะอาดตา เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชนตามบริบทของชุมชน ลดปริมาณฝุ่น PM 2.5 อยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัยและเหมาะสม
2. มีการจัดระเบียบเพื่อคืนพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ ไม่มีสิ่งกีดขวาง ไม่มีของวางหน้าบ้าน ถนนราบเรียบ ไม่มีหลุมบ่อ
3. สุขุมขจรจัดและแมวจรจัดลดลง และมีระบบการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
4. ชุมชนปลอดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น ยุง หนู แมลงสาบ

มาตรการ

1. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้การคัดแยกขยะอย่างกระชับและชัดเจน ให้กับชุมชนจัดหาถังขยะที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกเพิ่มเติมและเพียงพอ
2. มีหน่วยงานรับซื้อสิ่งของที่ชาวบ้านแยกไว้ในราคาที่ดี
3. ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว ขอความร่วมมือในการงดใช้ยานพาหนะชั่วคราวในช่วงวิกฤตฝุ่น PM 2.5
4. ขอให้เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ในชุมชน ปรับปรุงถนน เทปูน ซ่อมแซมพื้นที่ชำรุด
5. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการแก้ไขปัญหาสุนัขและแมวไม่มีเจ้าของ
6. ลงทะเบียนสัตว์เลี้ยง และการให้ความรู้กับผู้เลี้ยงในการดูแลความสะอาด และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.2567

การส่งเสริมการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย/ เด็กวัยเรียน/เยาวชนและประชาชนในชุมชน

ภาพพึงประสงค์

1. เด็กปฐมวัย/เด็กวัยเรียนและเยาวชนให้ได้รับโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เป็นคนดี เชื่อฟังพ่อแม่และผู้ปกครอง
2. ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกช่วงอายุ ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

มาตรการ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น
2. ผู้นำรวบรวมกลุ่มเด็กเยาวชนและสนับสนุนส่งเสริมให้ได้เข้าเรียนให้ความรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษากับผู้ปกครอง รวมถึงสนับสนุนให้ทุนการศึกษา
3. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความสำคัญของการศึกษากับคนในชุมชน ประสานสกร. และการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ มาให้ความรู้และทักษะแก่คนในชุมชน
4. ปรับปรุงซ่อมแซมสถานที่และจัดหาอุปกรณ์ให้กับศูนย์เด็กเล็กของชุมชนอย่างเพียงพอและทั่วถึง

ภาพพึงประสงค์

1. หน่วยงานของภาครัฐและผู้ปกครองท้องที่ปฏิบัติตามธรรมนูญสุขภาพอย่างเคร่งครัด
2. ประชาชนร่วมมือขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
3. การทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงธรรมนูญสุขภาพให้เหมาะสมทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน
4. การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ และบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
5. ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขและยั่งยืน

มาตรการ

1. หน่วยงานของภาครัฐและผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องปฏิบัติตามธรรมนูญสุขภาพอย่างเคร่งครัด
2. ประชาชนร่วมมือกันขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
3. หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ หรือประชาชนในท้องที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง และมีความยั่งยืน

4. หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงธรรมนูญสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือตามระยะเวลาที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

5. หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ และบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่อยู่ในปัจจุบัน เช่น หอกระจายข่าวของชุมชน การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ (Facebook, Line Group) หรือช่องทางที่เหมาะสมต่อสถานการณ์

6. หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนโครงการให้สอดคล้องกับธรรมนูญสุขภาพ

7. หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นต้นแบบหรือดำเนินการได้ดีหรือเหมาะสมตามธรรมนูญสุขภาพ

8. กรณีเกิดการกระทำความผิดใด ๆ หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยในชุมชนได้ หรือมีความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หน่วยงานของภาครัฐ ผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถส่งดำเนินคดีตามกฎหมายได้

ภาคผนวก

การจัดทำและประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

บันทึก

[illegible]

บันทึก

[illegible]

สำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ศูนย์วิจัยและจัดการปัญหา
สุรา ยาเสพติด และบุหรี่

KASEM
BUNDIT
UNIVERSITY